

วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล

จากความเป็นมาของการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังกล่าวมาแล้ว ได้ก่อให้เกิดปัญหาในการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร และการนำหลักสูตรใหม่ ไปใช้ในโรงเรียน เพื่อให้ปัญหาดังกล่าวกระจ่างชัดขึ้น จึงได้มีการสำรวจ วิจัย โดยถามความคิดเห็นจากกลุ่มบุคลากรต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะสำรวจปัญหาการใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 ของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ที่ตั้งอยู่ในเขตการศึกษา 5 ตามตำแหน่งหน้าที่ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียน
2. หัวหน้าสายวิชาภาษาไทย
3. หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา
4. หัวหน้าสายวิชาพลานามัย
5. หัวหน้าสายวิชาวิทยาศาสตร์
6. หัวหน้าสายวิชาคณิตศาสตร์
7. หัวหน้าสายวิชาภาษาอังกฤษ
8. หัวหน้าสายวิชาศิลปศึกษา
9. หัวหน้าสายวิชาศิลปปฏิบัติ
10. อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาภาษาไทย
11. อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาสังคมศึกษา

12. อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัย
13. อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาวิทยาศาสตร์
14. อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาคณิตศาสตร์
15. อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาภาษาอังกฤษ
16. อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาศิลปศึกษา
17. อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาศิลปปฏิบัติ
18. เจ้าหน้าที่แนะแนว
19. เจ้าหน้าที่ทะเบียน
20. เจ้าหน้าที่วัดผลการศึกษา
21. เจ้าหน้าที่ห้องสมุด

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยจำแนกเป็น 21 พวก อันประกอบด้วยบุคลากรต่าง ๆ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 5 จำนวน 15 โรงเรียน ดังต่อไปนี้

จังหวัดราชบุรี มี 5 โรงเรียนคือ โรงเรียนเบญจมราชูทิศ โรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์ โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง โรงเรียนโพธารวมเสถียร และโรงเรียนสายธรรมจันทร์

จังหวัดเพชรบุรี มี 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนพรหมานุสรณ์ และโรงเรียนเบญจมเทพอุทิศ

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มี 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนประจวบวิทยาลัย

จังหวัดกาญจนบุรี มี 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนวิสุทธิรังษี และโรงเรียนทามะกา

จังหวัดสุพรรณบุรี มี 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัย และโรงเรียนสงวนหญิง

จังหวัดสมุทรสงคราม มี 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนศรีราชาสมุทร
โรงเรียนถาวรานุกุล และโรงเรียนอัมพวันวิทยาลัย

โดยบุคลากรในโรงเรียนดังกล่าวปฏิบัติงานอยู่ในตำแหน่งหน้าที่ต่าง ๆ คือ

1. ผู้บริหารโรงเรียน	53 คน
2. หัวหน้าสายวิชาภาษาไทย	15 คน
3. หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	15 คน
4. หัวหน้าสายวิชาพลานามัย	15 คน
5. หัวหน้าสายวิชาวิทยาศาสตร์	15 คน
6. หัวหน้าสายวิชาคณิตศาสตร์	15 คน
7. หัวหน้าสายวิชาภาษาอังกฤษ	15 คน
8. หัวหน้าสายวิชาศิลปศึกษา	6 คน
9. หัวหน้าสายวิชาศิลปปฏิบัติ	3 คน
10. อาจารย์สอนในหมวดวิชาภาษาไทย	30 คน
11. อาจารย์สอนในหมวดวิชาสังคมศึกษา	30 คน
12. อาจารย์สอนในหมวดวิชาพลานามัย	30 คน
13. อาจารย์สอนในหมวดวิชาวิทยาศาสตร์	30 คน
14. อาจารย์สอนในหมวดวิชาคณิตศาสตร์	30 คน
15. อาจารย์สอนในหมวดวิชาภาษาอังกฤษ	30 คน
16. อาจารย์สอนในหมวดวิชาศิลปศึกษา	6 คน
17. อาจารย์สอนหมวดวิชาศิลปปฏิบัติ	3 คน
18. เจ้าหน้าที่แนะแนว	14 คน
19. เจ้าหน้าที่ทะเบียน	15 คน
20. เจ้าหน้าที่วัดผลการศึกษา	15 คน
21. เจ้าหน้าที่ห้องสมุด	15 คน

สำหรับอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาต่าง ๆ นั้น สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเป็นพวกหรือชั้น (Stratified random sampling) ในแต่ละโรงเรียน สุ่มเอาหมวดวิชาละ 2 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้สำรวจข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสำรวจปัญหาการใช้หลักสูตร สร้างเป็นแบบสอบถาม ทั้งนี้เพื่อให้สะดวกแก่การสำรวจปัญหา ตามความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนต่าง ๆ กระจายอยู่ใน 6 จังหวัด ลำดับขั้นตอนในการสร้างแบบสำรวจมีดังต่อไปนี้

1. ศึกษาจากตำราและเอกสารของต่างประเทศ และของไทย เกี่ยวกับเรื่อง ทัศนคติการใช้หลักสูตร องค์ประกอบของหลักสูตร รวมทั้งศึกษารายละเอียดค่านองค์ประกอบของหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2503 และหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2518 ในแต่ละองค์ประกอบ เพื่อนำสาระสำคัญมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสำรวจปัญหา

2. ผู้วิจัยได้ออกไปสำรวจปัญหาการใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2518 โดยใช้วิธีการสังเกตและสัมภาษณ์ จากบุคคลากรต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา เช่น โรงเรียนวัดชินนโรส เขตบางกอกน้อย โรงเรียนวัดกันทรวิชัย เขตภาษีเจริญ รวมทั้งได้ศึกษาจากรายงาน สรุปผลการสำรวจปัญหาครั้งที่ 1 โครงการติดตามผลการใช้หลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2518 ของกองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ ทั้งนี้เพื่อให้ได้แบบสำรวจปัญหาที่สร้างขึ้นสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง เรื่องการใช้หลักสูตรในโรงเรียนมากที่สุด

3. กำหนดหลักเกณฑ์ในการสร้างแบบสำรวจปัญหา โดยนำความคิดเห็นที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า รวมทั้งข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการสำรวจดังกล่าวแล้วในข้อ 1 และ 2

มาวิเคราะห์จัดทำเป็นแบบสำรวจปัญหา โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างใกล้ชิด แล้วนำมาสร้างแบบสำรวจปัญหาขึ้น 14 ชุด เพื่อถามความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนที่ใช้หลักสูตร ซึ่งแยกออกได้เป็น 4 ฝ่าย โดยยึดตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นเกณฑ์ในการสร้าง บุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ที่กล่าวถึงมีดังนี้

3.1 ฝ่ายบริหาร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งมีหน้าที่กำหนดนโยบายในการบริหารหลักสูตร ใช้แบบสำรวจปัญหา 1 ชุด

3.2 ฝ่ายบริหารและปฏิบัติการในหมวดวิชา ได้แก่ หัวหน้าสายวิชาต่าง ๆ เช่น หัวหน้าสายวิชาภาษาไทย หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา หัวหน้าสายวิชาพลานามัย ฯลฯ ใช้แบบสำรวจปัญหา 1 ชุด เหมือนกัน ถามทุกวิชาที่ทำการศึกษาวิจัย

3.3 ฝ่ายปฏิบัติการ ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาต่าง ๆ หรือในสายวิชาต่าง ๆ ใช้แบบสำรวจปัญหา 8 ชุด แยกตามหมวดวิชาที่แต่ละคนสอน

3.4 ฝ่ายบริการ ได้แก่ เจ้าหน้าที่แนะแนว เจ้าหน้าที่ทะเบียน เจ้าหน้าที่วัดผลการศึกษา และ เจ้าหน้าที่ห้องสมุด ใช้แบบสอบถาม 4 ชุด ตามลักษณะงานที่ปฏิบัติ

4. การสร้างแบบสำรวจขั้นต้น ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่าบุคลากรต่าง ๆ ในโรงเรียนนั้น แบ่งเป็น 4 ฝ่าย แต่ละฝ่ายนั้น แบบสำรวจที่ถามได้ยึดหลักการในการสร้างต่อไปนี้

4.1 ผู้บริหารโรงเรียน สร้างขึ้นโดยยึดหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในการรับนโยบายและวางแผนการใช้หลักสูตรเป็นหลัก

4.2 หัวหน้าสายวิชาต่าง ๆ สร้างขึ้นโดยยึดหน้าที่ของหัวหน้าสายวิชาแต่ละสายในการนำหลักสูตรที่ผู้บริหารเบื้องต้นกำหนดหลักสูตรมาให้ปฏิบัติ

4.3 อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาต่าง ๆ สร้างขึ้นโดยยึดหน้าที่ของอาจารย์ผู้สอนใช้หลักสูตรเป็นหลักแต่ละหมวดวิชา พร้อมทั้งคำนึงถึงองค์ประกอบทั้ง 4 ของหลักสูตรแต่ละองค์ประกอบด้วย

4.4 เจาหน้าที่ต่าง ๆ เช่น เจาหน้าที่แนะแนว เจาหน้าที่ทะเบียน
 เจาหน้าที่วัดผลการศึกษา และ เจาหน้าที่ห้องสมุด สร้างขึ้นโดยยึดหน้าที่แต่ละฝ่ายที่จะ
 ให้บริการแก่ผู้ใช้หลักสูตรแต่ละระดับของตำแหน่งทางบริหารเป็นหลัก

ลักษณะของแบบสำรวจโดยทั่วไปที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีลักษณะดังต่อไปนี้

1. แบบรายการตรวจสอบ (check list) โดยให้รายการไว้หลายรายการ
 ตั้งแต่ 2 รายการขึ้นไป โดยให้เลือกตอบตามที่เป็นจริง และอาจตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ
 ก็ได้

2. แบบคำถามปลายเปิด (Open Form Questionnaires) โดยมีคำถาม
 ตั้งไว้ให้ตอบในแบบสอบถามบางฉบับ

3. แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยถามปัญหาให้เลือกตอบ
 ตามระดับปัญหาตามความคิดเห็นของตนในแต่ละข้อ แต่ละข้อจะมีคำตอบของระดับปัญหาให้
 เลือก 4 คำตอบ ตามแบบสำรวจทัศนคติของ ลิกเคิท (Likert)¹ แต่ดัดแปลงโดยตัด
 ตรงระดับปานกลางออก จึงไม่ให้มีการตอบ โดยขาดการพิจารณาอย่างรอบคอบ
 ก่อน แบบสำรวจปัญหามาตราส่วนประมาณค่าจึงมีลักษณะดังนี้

ปัญหามากที่สุด	ปัญหามาก	ปัญหาน้อย	ปัญหาน้อยที่สุด
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ปัญหามากที่สุด	หมายความว่าการใช้หลักสูตรเกิดผลน้อยที่สุด		
ปัญหามาก	หมายความว่าการใช้หลักสูตรเกิดผลน้อย		
ปัญหาน้อย	หมายความว่าการใช้หลักสูตรเกิดผลมาก		
ปัญหาน้อยที่สุด	หมายความว่าการใช้หลักสูตรเกิดผลมากที่สุด		

¹ John W. McDavid and Herbert Harari, Social Psychology : Individual, Group, Societies (Tokyo : John Weatherhill, Inc., 1969), pp. 422-423.

การทดสอบขั้นต้น หลังจากได้สร้างแบบสำรวจปัญหาขั้นต้นเสร็จแล้ว จึงได้นำแบบสำรวจดังกล่าวไปทดสอบขั้นต้น (Try out) จะได้ทราบว่าแบบสำรวจที่สร้างขึ้นนั้นเหมาะสมครอบคลุมปัญหาการใช้หลักสูตรทั้งหมดหรือไม่ ปัญหาและอุปสรรคในการตอบแบบสำรวจมีอย่างไร เพื่อจะได้นำแบบสำรวจมาปรับปรุงให้สอดคล้องและสมบูรณ์เหมาะสมกับเรื่องที่ทำการวิจัย การส่งแบบทดสอบขั้นต้น ได้ส่งแบบสำรวจจำนวน 106 ชุดให้บุคคล 106 คน เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร การสอน และ การวิจัย รวม 6 ท่าน และเป็นบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียน 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนเทพศิลา โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม และ โรงเรียนวัดสังเวช ซึ่งโรงเรียนเหล่านี้เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาตั้งอยู่ห่างกันในกรุงเทพมหานครและเปิดสอนตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2518 ในแต่ละโรงเรียน ตามบุคลากร 4 ฝ่ายคือ ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 4 คน หัวหน้าสายวิชาสายต่าง ๆ 8 หมวดวิชา จำนวน 8 คน อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาต่าง ๆ หมวดละ 2 คน จำนวน 16 คน และเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ เช่น เจ้าหน้าที่แนะแนว เจ้าหน้าที่ทะเบียน เจ้าหน้าที่วัดผลการศึกษา เจ้าหน้าที่ทะเบียนเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ฝ่ายละ 1 คน รวม 4 คน ในแต่ละโรงเรียนจึงใช้บุคลากรจำนวน 32 คน 3 โรงเรียน รวมเป็น 96 คน แบบสำรวจที่ส่งไปรับคืนมาทั้งหมดในเวลา 2 สัปดาห์

หลักการพิจารณาปรับปรุงแบบสำรวจ เพื่อให้ได้แบบสำรวจที่เหมาะสมและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ในแบบสำรวจขั้นต้นในแต่ละข้อที่ถาม ได้มีช่องต่าง ๆ เช่น ควรตามและใช้ได้แล้ว ควรตามแต่ยังคงคลุมเครือ ไม่ควรตาม ให้ผู้พิจารณาแสดงความคิดเห็นของตนรวมทั้งในตอนท้ายของแบบสอบถามที่ใช้ถามหัวหน้าสายวิชาและเจ้าหน้าที่ทางด้านบริการ ได้เว้นที่ว่างไว้เป็นข้อ ๆ ให้ผู้พิจารณาเขียนข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงแบบสำรวจ ผู้วิจัยได้นำความคิดเห็นดังกล่าวแล้วรวมทั้งข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญและบุคลากรต่าง ๆ ในโรงเรียนมาพิจารณาร่วมกันกับอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงแบบสอบถามขั้นต้นให้เป็นแบบสำรวจฉบับจริงที่สมบูรณ์ในแต่ละข้อและทั้งฉบับ แบบสำรวจฉบับจริงที่ได้จึงมีสาระ ลักษณะ และจำนวนข้อดังต่อไปนี้

1. แบบสำรวจที่ 1 สำหรับผู้บริหารโรงเรียนมี 2 ตอนคือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบรายการตรวจสอบ (check list) มี 3 ข้อ
 - ตอนที่ 2 ปัญหาการใช้หลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 11 ข้อ
2. แบบสำรวจที่ 2 สำหรับหัวหน้าสาขาวิชา ทุกสาขาวิชา ใช้แบบสำรวจแบบเดียวกัน มี 3 ตอนคือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบ มี 3 ข้อ
 - ตอนที่ 2 ปัญหาการใช้หลักสูตรของหัวหน้าสาขาวิชา มี 2 ตอนคือ
 - ตอนที่ 2 ก. เป็นแบบรายการตรวจสอบมี 5 ข้อ
 - ตอนที่ 2 ข. เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 16 ข้อ
 - ตอนที่ 3 โครงการปรับปรุงหมวดวิชา เป็นคำถามปลายเปิดให้ตอบเป็นข้อ ๆ
3. แบบสำรวจที่ 3 สำหรับอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาภาษาไทย มี 2 ตอนคือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบรายการตรวจสอบ มี 3 ข้อ
 - ตอนที่ 2 ปัญหาการใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาภาษาไทย มี 2 ตอนคือ
 - ตอนที่ 2 ก. เป็นแบบรายการตรวจสอบ มี 6 ข้อ
 - ตอนที่ 2 ข. เป็นมาตราส่วนประมาณค่า มี 11 ข้อ
4. แบบสำรวจที่ 4 สำหรับอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาสังคมศึกษา มี 2 ตอนคือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบรายการตรวจสอบ มี 3 ข้อ
 - ตอนที่ 2 ปัญหาการใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาสังคมศึกษา มี 2 ตอนคือ
 - ตอนที่ 2 ก. เป็นแบบรายการตรวจสอบ มี 6 ข้อ
 - ตอนที่ 2 ข. เป็นมาตราส่วนประมาณค่า มี 9 ข้อ

5. แบบสำรวจที่ 5 สำหรับอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยนานาชาติ มี 2 ตอนคือ
 ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบมี 3 ข้อ
 ตอนที่ 2 ปัญหาการใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยนานาชาติ มี 2 ตอนคือ ตอนที่ 2 ก. เป็นแบบรายการตรวจสอบมี 6 ข้อ ตอนที่ 2 ข. เป็น
 มาตรการส่วนประมาณค่ามี 8 ข้อ
6. แบบสำรวจที่ 6 ปัญหาการใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัย
 วิทยาศาสตร์ มี 2 ตอนคือ
 ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามมี 3 ข้อ
 ตอนที่ 2 ปัญหาการใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์
 มี 2 ตอนคือ ตอนที่ 2 ก. เป็นแบบรายการตรวจสอบมี 6 ข้อ ตอนที่ 2 ข. เป็น
 แบบมาตรการส่วนประมาณค่ามี 9 ข้อ
7. แบบสำรวจที่ 7 ปัญหาการใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัย
 คณิตศาสตร์ มี 2 ตอนคือ
 ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบมี 3 ข้อ
 ตอนที่ 2 ปัญหาการใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยคณิตศาสตร์
 มี 2 ตอนคือ ตอนที่ 2 ก. เป็นแบบรายการตรวจสอบมี 6 ข้อ ตอนที่ 2 ข. เป็นแบบ
 มาตรการส่วนประมาณค่ามี 9 ข้อ
8. แบบสำรวจที่ 8 ปัญหาการใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยภาษา
 อังกฤษ มี 2 ตอนคือ
 ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบรายการตรวจสอบ
 มี 3 ข้อ
 ตอนที่ 2 ปัญหาการใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยภาษา
 อังกฤษ มี 2 ตอนคือ ตอนที่ 2 ก. เป็นแบบรายการตรวจสอบมี 6 ข้อ ตอนที่ 2 ข.
 เป็นแบบมาตรการส่วนประมาณค่ามี 9 ข้อ

9. แบบสำรวจที่ 9 ปัญหาการใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยศิลปศึกษา มี 2 ตอนคือ
- ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบรายการตรวจสอบ มี 3 ข้อ
- ตอนที่ 2 ปัญหาการใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยศิลปศึกษา มี 2 ตอนคือ ตอนที่ 2 ก. เป็นแบบรายการตรวจสอบมี 6 ข้อ ตอนที่ 2 ข. เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่ามี 9 ข้อ
10. แบบสำรวจที่ 10 ปัญหาการใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยปฏิบัติ มี 2 ตอนคือ
- ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบรายการตรวจสอบ มี 3 ข้อ
- ตอนที่ 2 ปัญหาการใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยปฏิบัติ มี 2 ตอนคือ ตอนที่ 2 ก. เป็นแบบรายการตรวจสอบมี 6 ข้อ ตอนที่ 2 ข. เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่ามี 9 ข้อ
11. แบบสำรวจที่ 11 ปัญหาการใช้หลักสูตรของเจ้าหน้าที่แนะแนว มี 2 ตอนคือ
- ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบรายการตรวจสอบ และเว้นที่ว่างให้เติมมี 3 ข้อ
- ตอนที่ 2 ปัญหาการใช้หลักสูตรของเจ้าหน้าที่แนะแนวมี 2 ตอน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 8 ข้อ ตอนที่ 2 ข. เป็นแบบคำถามปลายเปิดให้เติมข้อความเป็นข้อ ๆ
12. แบบสำรวจที่ 12 ปัญหาการใช้หลักสูตรของเจ้าหน้าที่ทะเบียน มี 2 ตอนคือ
- ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบ และเว้นที่ว่างให้เติม มี 3 ข้อ
- ตอนที่ 2 ปัญหาการใช้หลักสูตรของเจ้าหน้าที่ทะเบียน มี 2 ตอนคือ ตอนที่ 2 ก. เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 8 ข้อ ตอนที่ 2 ข. เป็นแบบคำถามปลายเปิดให้เติมข้อความเป็นข้อ ๆ

13. แบบสำรวจที่ 13 ปัญหาการใช้หลักสูตรของเจ้าหน้าที่วัดผลการศึกษามี 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบ และเว้นที่ว่างให้เติม มี 3 ข้อ

ตอนที่ 2 ปัญหาการใช้หลักสูตรของเจ้าหน้าที่วัดผลการศึกษามี 2 ตอนคือ ตอนที่ 2 ก. เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 8 ข้อ ตอนที่ 2 ข. เป็นแบบคำถามปลายเปิดให้เติมข้อความ เป็นข้อ ๆ

14. แบบสำรวจที่ 14 ปัญหาการใช้หลักสูตรของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด มี 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบ และเว้นที่ว่างให้เติม มี 3 ข้อ

ตอนที่ 2 ปัญหาการใช้หลักสูตรของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด มี 2 ตอนคือ ตอนที่ 2 ก. เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 9 ข้อ ตอนที่ 2 ข. เป็นคำถามปลายเปิดให้เติมข้อความ เป็นข้อ ๆ

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การส่งแบบสำรวจเพื่อการวิจัยไปยังกลุ่มประชากร ผู้วิจัยได้นำแบบสำรวจไปส่งยังโรงเรียนต่าง ๆ ด้วยตนเอง และขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ แล้วแต่กรณี ให้ช่วยแจกแบบสอบถามไปยังบุคลากรต่าง ๆ ในแต่ละโรงเรียน พร้อมทั้งขอความกรุณาให้ช่วยเก็บรวบรวมไว้ด้วย แล้วนำวันไปรับคืน โดยผู้วิจัยไปขอรับคืนด้วยตนเอง มีแบบสำรวจบางฉบับที่ไม่ได้รับคืนในวันนั้น บางโรงเรียนได้พยายามรวบรวมและส่งมาให้ก็ภายหลังโดยทางไปรษณีย์ แต่อย่างไรก็ตามมีแบบสำรวจบางฉบับไม่ได้รับคืนตามจำนวนที่ต้องการ เนื่องจากประชากรบางคนไปฝึกอบรม ซึ่งมีทั้งในประเทศและต่างประเทศ บางคนลาพัก บางคนไม่เห็นความสำคัญของการวิจัย จึงไม่ให้ความร่วมมือ และข้อที่น่าสังเกตก็คือแบบสำรวจบางหมวดวิชาทั้ง

หัวหน้าสาขาวิชา และอาจารย์ผู้สอนจำนวนแบบสอบถามได้รับคืนน้อย เช่น หมวดวิชาศิลปศึกษา และหมวดวิชาศิลปปฏิบัติ เนื่องจากหมวดวิชาเหล่านี้มีเปิดสอนน้อยมากในโรงเรียนมัธยมศึกษาต่าง ๆ ที่อยู่ในเขตการศึกษา 5 รวมทั้งมีโรงเรียนมัธยมหลายโรงเรียนที่เรียนตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2518 เพียง 2 ห้อง และบางโรงเรียนก็เพิ่งเปิดสอนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในปีการศึกษา 2519 ครูผู้สอนในบางหมวดวิชาจึงมีเพียงคนเดียว แทนที่จะมี 2 คนตามที่ของการ รายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนแบบสำรวจแต่ละฉบับได้แสดงไว้ในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1

จำนวนแบบสำรวจแต่ละฉบับที่ได้รับคืน

ฉบับที่	ผู้ตอบแบบสำรวจ	จำนวนที่ส่ง	จำนวนได้รับคืน	ได้รับคืนร้อยละ
1	ผู้บริหารโรงเรียน	53	49	.92.45
*2	หัวหน้าสาขาวิชาภาษาไทย	15	14	93.33
	หัวหน้าสาขาวิชาสังคมศึกษา	15	15	100.00
	หัวหน้าสาขาวิชาพลานามัย	15	11	71.30
	หัวหน้าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์	15	12	80.00
	หัวหน้าสาขาวิชาคณิตศาสตร์	15	13	86.67
	หัวหน้าสาขาวิชาภาษาอังกฤษ	15	13	86.67
	หัวหน้าสาขาวิชาศิลปศึกษา	6	6	100.00
	หัวหน้าสาขาวิชาศิลปปฏิบัติ	3	3	100.00
3	อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาภาษาไทย	30	24	80.00
4	อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาสังคมศึกษา	30	26	86.67
5	อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัย	30	21	70.00
6	อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาวิทยาศาสตร์	30	27	90.00

* ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามใช้ถามหัวหน้าสาขาวิชาทุกสาย แบบสอบถามเป็นแบบเดียวกัน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ฉบับที่	ผู้ตอบแบบสำรวจ	จำนวนที่ส่ง	จำนวนได้รับคืน	ได้รับคืนร้อยละ
7	อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาคณิตศาสตร์	30	23	76.67
8	อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาภาษาอังกฤษ	30	26	86.67
9	อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาศิลปศึกษา	6	5	83.33
10	อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาศิลปปฏิบัติ	3	2	66.67
11	เจ้าหน้าที่แนะแนว	14	11	78.57
12	เจ้าหน้าที่ทะเบียน	15	13	86.67
13	เจ้าหน้าที่วัดผลการศึกษา	15	11	71.33
14	เจ้าหน้าที่ห้องสมุด	15	13	86.67
	รวม	400	338	84.50

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาวิเคราะห์แยกแต่ละฉบับ สำหรับฉบับที่ 2 นั้นได้นำมาวิเคราะห์แยกกันตามสาขาวิชา วิธีวิเคราะห์นั้นได้แยกวิเคราะห์ตามลักษณะของแบบสำรวจที่ถาม

1. แบบมาตราส่วนประมาณค่า จะดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

1.1 นำข้อคำตอบแต่ละข้อมาแจงนับหาความถี่ของแต่ละระดับปัญหา

1.2 ให้นำน้ำหนักแต่ละระดับของปัญหาแก่คำตอบ

ปัญหามากที่สุด ให้นำหนักเท่ากับ 4

ปัญหามาก ให้นำหนักเท่ากับ 3

ปัญหาน้อย ให้นำหนักเท่ากับ 2

ปัญหาน้อยที่สุด ให้นำหนักเท่ากับ 1

1.3 นำไปหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ทุกข้อ ถ้าในแต่ละข้อมีผู้ตอบคำถามดังนี้

ปัญหามากที่สุด a คน

ปัญหามาก b คน

ปัญหาน้อย c คน

ปัญหาน้อยที่สุด d คน

$$\text{เพราะฉะนั้นค่าเฉลี่ย } (\bar{X}) = \frac{4a + 3b + 2c + 1d}{a + b + c + d}$$

1.4 นำไปหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

1.5 นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2. แบบรายการตรวจสอบ จะดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้
 - 2.1 นำข้อคำตอบแต่ละข้อมาแจกนับหาความถี่
 - 2.2 นำไปหาการร้อยละ
 - 2.3 นำไปหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากตำแหน่งของคะแนน
 - 2.4 นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
3. แบบคำถามปลายเปิด จะดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้
 - 3.1 นำคำตอบที่มีข้อความซ้ำกันมาแจกนับหาความถี่
 - 3.2 เรียงลำดับข้อที่มีความถี่มากไปหาน้อย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สัดส่วน ใช้สำหรับข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็กมีจำนวนไม่ถึง 30
2. ร้อยละ ใช้สำหรับข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ มีจำนวนเกิน 30

$$\text{สูตร ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนที่ตอบ} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}}$$

3. ค่าเฉลี่ย (\bar{X})

$$\text{สูตร}^2 \bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

\bar{X} = ค่าเฉลี่ยหรือมัธยฐานเลขคณิต

$\sum fx$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N = จำนวนคะแนนทั้งหมด

²ประคอง กรรณสูต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (พระนคร : โรงพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช, 2518), หน้า 40 - 42.

4. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$$\text{สูตร}^3 \text{ S.D.} = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

S.D. = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากตำแหน่งของคะแนน

$$\text{สูตร}^4 \rho = 1 - \frac{6 \sum D^2}{N(N^2 - 1)}$$

ρ = สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากผลต่างของตำแหน่งของคะแนน

$\sum D^2$ = ผลบวกของกำลังสองของผลต่างของตำแหน่งของคะแนนแต่ละคู่

N = จำนวนรายการให้เลือก

1. การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยระดับปัญหา การใช้หลักสูตรตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสาขาวิชา อาจารย์ผู้สอน และเจ้าหน้าที่ ถึงเกณฑ์ดังนี้

1.00 - 1.50	หมายความว่า มีปัญหาน้อยที่สุด
1.51 - 2.50	หมายความว่า มีปัญหาน้อย
2.51 - 3.50	หมายความว่า มีปัญหาปานกลาง
3.51 - 4.00	หมายความว่า มีปัญหาปานกลางที่สุด

2. การแปลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ใช้เกณฑ์อย่างกว้าง ๆ ดังต่อไปนี้

3 เรื่องเดียวกัน, หน้า 51.

4 เรื่องเดียวกัน, หน้า 104.

5 เรื่องเดียวกัน, หน้า 111.

- 2.1 เมื่อกาต้มน้ำประสิทธิ์สิทธิ์สหัสสัมพันธ์เข้าใกล้ 1.00 (ประมาณ 0.70 ถึง 0.90) ถือว่าอยู่ในระดับสูง (ฉ่ำสูงกว่า 0.90 ถือว่าอยู่ในระดับสูงมาก)
- 2.2 เมื่อกาต้มน้ำประสิทธิ์สิทธิ์สหัสสัมพันธ์เข้าใกล้ 0.5 (ประมาณ 0.30 ถึง 0.70) ถือว่าสหัสสัมพันธ์อยู่ในระดับกลาง
- 2.3 เมื่อกาต้มน้ำประสิทธิ์สิทธิ์สหัสสัมพันธ์เข้าใกล้ 0.00 (ประมาณ 0.30 และต่ำกว่า) ถือว่าสหัสสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย